nuo 1 iki 6.

Kituose kapuose taip pat rasta geležinių kriauninių peilių, sagtelių, monetų - sidabrinių ir biloninių Rygos šilingų (Zigmanto Vazos, Gustavo Adolfo, Kristinos).

Kape Nr. 26 mirusysis palaidotas kniūpsčias, ištiestoje padėtyje, rankos kiek atmestos į šalis, kojos kiek praskėstos. Iš griaučių galima spręsti, kad čia palaidota 50-55 metų moteris. Prie jos kairiojo šono buvo geležinis 13 cm ilgio peilis, kairėje prie dubens gulėjo 7 sidabrinės monetos. Karsto pėdsakų nepastebėta.

Sprendžiant iš monetų, atidengtieji kapai yra XVI a. pabaigos - XVII a. Ištirtieji Pagiegalos kapai rodo, kad ir tuo metu mirusieji laidoti toliau nuo bažnyčios, į kapus senu papročiu dėta dar įkapių.

Algimantas Merkevičius

PRIBITKOS PLOKŠTINIS KAPINYNAS

1982 m. MAII tęsė praėjusiais metais pradėtus Pribitkos (Plungės raj.) kapinyno tyrinėjimus (žr.: ATL 1980 ir 1981 metais. V., 1982, p. 94-97). Dar buvo ištirta 577 m^2, rastas 21 nedegintų bei 1 sudeginto mirusiojo kapas ir surinkta 210 dirbinių. Iš viso 1981 ir 1982 m. Pribitkos kapinyne buvo atkastas 950 m^2 plotas, surasta 62 nedegintų ir 1 sudeginto žmogaus kapas, surinkta daugiau kaip 430 įvairių dirbinių. Buvo ištirti 17 vyrų, 25 moterų ir 20 vaikų kapai. 4 kapai rasti dvigubi: kapuose Nr. 14 ir Nr. 55 buvo palaidota po du vaikus, o kapuose Nr. 57 ir 58 - moterys su kūdikiais.

Maždaug už 100-150 m į ŠV nuo kapinyno, kairėje kelio Tverai

-Varniai pusėje esančiame miškelyje buvo ištirtos 4 pilkapių liekanos (žr. šios knygos p. 64-66).

Mirusieji laidoti pailgose, ovaliais galais, 1,4-2,5x0,4-0,9 m dydžio duobėse. Kapai rasti 30-170 cm gylyje. Kapuose Nr. 1, 8, 9, 21, 24, 36, 59 rasta karsto liekanų. Kapų duobėse buvo smulkių anglelių. Atkasti kapai taisyklingesnių eilių nesudarė, rasti atskiromis grupelėmis. Dalis kapų užlaidoti vieni ant kitų, apardyti (k. 8, 9, 11, 23, 27, 30, 33, 44). Nesilaikyta ir vienodos laidojimo krypties, tačiau dauguma mirusiųjų palaidota PR (23 kapai) ir PV (16 kapų) kryptimi. Tiek vyrai ir moterys, tiek vaikai laidoti įvairiomis kryptimis. Dauguma mirusiųjų palaidoti aukštielninki, ištiestoje padėtyje, įvairiai sudėtomis rankomis. Dalis mirusiųjų (k. 9, 14, 15, 21, 22, 24, 31, 43, 48, 51) buvo palaidoti ant kairiojo ar dešiniojo šono, sulenktais keliais.

Mirusiems į kapus įdėtos turtingos įkapės. 10 kapų mirusieji palaidoti be jokių įkapių. Dauguma tai vaikų kapai (k. 4, 5, 7, 35, 39, 45).

Vyrų, moterų ir vaikų kapuose rasti peiliai, diržų sagtys, žiedai, odinės ar medžiaginės piniginės, puodai. Tik vyrų kapams būdingi kirviai, ietigaliai, skiltuvai, skustuvai. Moterų kapuose rastos pasaginės ir plokštelinės segės, verpstukai, antkaklės, amuletai, žvangučiai. Vaikams dėtos tos pačios įkapės kaip ir suaugusiems, tik mažiau.

Turtingumu išsiskyrė moters kapas Nr. 59. Jame ant mirusiosios kaklo buvo pustrečios eilės žalvarinė, vytinė antkaklė, išplotais trapecijos formos galais. Po antkakle gulėjo 13-os kauri kriauklelių apvara. Ant krūtinės rastos 6 plokštelinės segės, juosmens srityje - 2 pasaginės segės. Dešinėje kaukolės pusėje buvo padėtas diržas su prikabintu prie jo peiliu žalvarinėse

makštyse, prie kurių buvo 2 žalvariniai žvangučiai su grandinėle. Ant dešinės rankos smiliaus rastas žalvarinis žiedas platesne priekine dalimi. Dar 4 žiedai rasti medžiaginiame kapšelyje - piniginėje, tarp jų vienas - sidabrinis pastorintu suktu priekiu.

Pirmą kartą Žemaitijos kapinyne rasta seniausių lietuviškų monetų (k. 1, 2, 13, 20, 28, 47). Iš viso surinkta 11 sidabrinių monetų ar jų fragmentų. Vienoje monetų pusėje yra stulpų vartai, o kitoje - ietigalis su kryžiumi (kape Nr. 47 viena moneta su vytimi).

Pribitkos nedegintų mirusiųjų kapai datuotini XIV a. pabaiga - XVI a. pradžia.

Sudeginto mirusiojo kapas buvo atidengtas ovalo formos, į dugną siaurėjančioje duobėje. Duobė iki 100 cm skersmens ir 70 cm gylio. Visą duobę užpildė sudegę kauliukai, sumišę su pelenais, angliukais ir sudegusių,sulaužytų dirbinių fragmentais. Kapas pagal surastą medžiagą (vytinė antkaklė su plokštelėmis galuose, pasaginės segės) datuotinas XIV a. pirmąja puse. Kiti degintinių kapų daiktai - geležinis pentinas, balno kilpos - priklauso XIII a. antrajai pusei.

Sprendžiant iš gyventojų pasakojimų, šiame kapinyne būta ir ankstesnio laikotarpio kapų. Kasant žvyrą, buvę rasta kryžinių smeigtukų ir kitų VIII-XII a. dirbinių. Deja, jie į muziejus nepateko, o 1981-1982 m. ši kapinyno dalis jau buvo sunaikinta.